

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner angående förbättring av pensionsunderlagen för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, och för arbetare i statens tjänst.

I två till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 167 av herrar *Granath* och *Forslund* och den andra inom andra kammaren under nr 324 av herr *Severin* jämte två av andra kammarens övriga ledamöter, har hemställts, »att riksdagen ville i skrivelse hemställa hos Kungl. Maj:t om föranstaltande av en sådan utredning av frågan om förbättrande av pensionsunderlagen för tjänstemän tillhörande den civila statsförvaltningen, ävensom för arbetare i statens tjänst, att Kungl. Maj:t snarast kan förelägga riksdagen förslag i frågan.»

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 167.

Efter att hava erinrat att pensionerna till statens tjänstemän utgöra $\frac{2}{3}$ av slutlönen på billigaste ort (A-ort) framhålla motionärerna bland annat följande:

»Frågan om förbättring av pensionerna har sedan länge varit en för de statsanställda i hög grad aktuell fråga, och i all synnerhet har detta varit förhållandet för de å de dyraste orterna stationerade befattningshavarna. Av såväl 1930 års pensionssakkunniga, som även av departementschefen i samband med föredragningen av här ovan omförmälda proposition till 1934 års riksdag, och jämväl även av 1934 års bankoutskott vid behandlingen av propositionen, har konstaterats att nuvarande grunder för beräkning av pensionsunderlagen vore otillfredsställande. Detta är sålunda ett allmänt konstaterat missförhållande. Tvekan torde dock råda om på vad sätt rättelse bör ske för att största möjliga rättvisa skall beredas de av frågan berörda befattningshavarna, och icke ens bland de statsanställda torde man vara fullt enig om på vad sätt detta bör ske. Från en del håll ha sålunda framställts krav om dyrortsgruppering även av pensionerna, i likhet med vad som gäller för lönernas bestämmande, medan det återigen finns andra grupper, vilka helt ansluta sig till 1930 års pensionssakkunnigas förslag i frågan.

Vid bankoutskottets behandling av förslaget till nytt pensionsreglemente vid 1934 års riksdag uttalade utskottet, att prövningen av här avhandlade spörsmål lämpligen borde anstå i avvaktan på en blivande revision av av-

löningsbestämmelserna. Ovisshet torde dock råda om när en sådan revision kan komma till stånd. Då emellertid pensionerna utgöra ett betydligt lägre inkomstbelopp än lönerna, och detta i all synnerhet är fallet å de dyraste orterna, måste det anses vara en trängande nödvändighet att snarast vidtaga åtgärder för förbättring av pensionsbeloppen. Då detta dock icke torde kunna ske utan att dessförinnan detta spörsmål blivit föremål för en mera ingående utredning, hava vi ansett det lämpligt att bringa frågan under riksdagens behandling, och detta i syfte att riksdagen skall beredas tillfälle uttala sig för att en sådan utredning bör komma till stånd. Visserligen torde det möta svårigheter att verkställa en definitiv reglering av pensionerna annat än i samband med en allmän revision av avlöningsbestämmelserna och lönebeloppen, men frågans betydelse anse vi så stor, att i sådant fall förslag bör framkomma, avseende en provisorisk anordning för pensionernas förbättrande.»

Såsom i motionerna framhållits, var frågan om sättet för pensionsunderlagens beräkning föremål för övervägande vid 1934 års riksdag i samband med behandlingen av förslaget till civilt tjänstepensionsreglemente. Bankoutskottet uttalade i sitt utlåtande nr 60, att vissa skäl kunde anföras för en beräkning av pensionsunderlagen på grundval av lönen i någon högre ortsgrupp än den lägsta, exempelvis B-ort. Enligt utskottets mening syntes emellertid, oavsett de kostnadsökningar en sådan ändring av relationen mellan lön och pension skulle medföra, en prövning av denna fråga lämpligen böra anstå i avvaktan på en blivande revision av avlöningsbestämmelserna. Utskottet kunde därför icke biträda de vid 1934 års riksdag motionsvis framförda yrkandena om ändrade grunder för pensionsunderlagens beräkning.

Utskottet.

Vad i nu förevarande motioner anförts har visserligen syntes utskottet tala för att åtgärder snarast möjligt vidtagas för en omreglering av pensionsunderlagen, så att desamma bleve mera rättvist avvägda med hänsyn till de stora grupper statsanställda, som äro stationerade å högre ortsgrupp än den lägsta. Utskottet har emellertid icke funnit tillräckliga skäl föreligga för ett frånträdande av den ståndpunkt, utskottet förlidet år intog i denna fråga. Vid sådant förhållande och då utskottet anser sig kunna förvänta att frågan kommer att upptagas av Kungl. Maj:t, så snart förhållandena det medgiva, har utskottet funnit sig icke kunna biträda det i motionerna framställda förslaget om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om särskild utredning i ärendet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motioner I: 167 och II: 324 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 maj 1935.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar Åkerberg, Johansson i Friggeråker, Ström i Lidköping*, Ehrnberg*, Nilsson i Mölndal, Bjurström* och Swartling;
från andra kammaren: herrar Leffler, Johansson i Sollefteå*, Andersson i Falkenberg, Svedman*, Hammarlund, Hilding och Gustavson i Västerås*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
